

манітних способів впливу на дане явище, що стосуються різних галузей науки та багатьох сфер суспільного життя.

1. Миньковский Г. М. *Правовая политика в сфере борьбы с преступностью и проблемы законодательного регулирования этой борьбы // Проблемы формирования уголовной политики Российской Федерации и её реализации органами внутренних дел.* – М., 1995. – С. 3–12.
2. Зелінський А. Ф. *Кримінологія : навч. посіб. / А. Ф. Зелінський.* — Х.: Рубікон, 2000. — С. 130.
3. *Кримінологія: Загальна та Особлива частини: підручник / І. М. Даньшин, В. В. Голина, М. Ю. Валуйська та ін.; за заг. ред. В. В. Голини.* – 2-ге вид. перероб. і доп. – Х.: Право, 2009. – 288 с. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pravnyk.info/krmlg_5-1.html
4. Ігнатів О. *Протидія злочинності: поняття та сутність [Електронний ресурс]. / Електронний журнал «Юридична Україна» 2009, № 3.* – Режим доступу: <http://www.info-prensa.com/article-595.html>
5. Програма протидії злочинам проти життя та здоров'я особи на 2008-2012 рр.: наказ МВС України «Про оголошення рішення колегії МВС України» від 31 лип. 2008 р. № 370. – К., 2008 – 28 с.
6. *Спеціалісти загадочного «профіля»: Slaughter House. Маньяки и серийные убийцы [Електронний ресурс].* Режим доступу: <http://www.serial-killers.ru/materials/speczialisty-zagadochnogo-profilya.htm>

Кернякевич-Танасійчук Ю. В.

ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ НАПРЯМІВ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Ведучи мову про напрями кримінально-виконавчої політики, слід наголосити на необхідності їх класифікації.

Як стверджує, Фріс П. Л., напрями кримінально-правової політики визначаються на підставі групування об'єктів злочинних посягань, які, у свою чергу, визначаються за рівнем значимості суспільних відносин, благ та інтересів [1, с. 34].

Загурський О. Б., досліджуючи кримінальну процесуальну політику України, зазначає, що напрями кримінальної процесуальної політики диференціюються залежно від кримінальних процесуальних інститутів, які визначаються правовою природою кримінального процесуального законодавства, а також специфікою кримінальної процесуальної діяльності [2, с. 35].

Не зважаючи на те, що кримінально-виконавча політика разом з кримінально-правовою, кримінальною процесуальною та кримінологічною політикою є складовими частинами політики у сфері боротьби зі

злочинністю, для неї притаманні свої особливі, характерні ознаки, критерії, які слід використовувати для диференціації напрямів кримінально-виконавчої політики України.

Першочергове значення для кримінально-виконавчого права є поділ покарань за зв'язком з ізоляцією від суспільства покарання на дві групи: покарання, пов'язані з ізоляцією від суспільства та покарання, не пов'язані з ізоляцією від суспільства. На основі такого поділу пропонуємо виділяти два напрями кримінально-виконавчої політики:

- 1) політика у сфері виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією – пенітенціарна політика;
- 2) політика у сфері виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією – пробаційна політика (в частині здійснення наглядової пробації).

З огляду на об'єкт кримінально-виконавчої політики напрями кримінально-виконавчої політики поділяються на:

- 1) кримінально-виконавчу політику, що стосується правового статусу персоналу органів та установ виконання покарань та
- 2) кримінально-виконавчу політику, що стосується правового статусу засуджених.

У структурі кримінально-виконавчої політики, що стосується правового статусу засуджених, можна виділити два напрями, які, в свою чергу, поділяються на піднапрями залежно від виду покарання, до якого засуджено особу :

- 1) кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарань, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства:
 - кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді штрафу;
 - кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді конфіскації майна;
 - кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу;
 - кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
 - кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді громадських робіт;
 - кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді виправних робіт;

• кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців.

2) кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства:

• кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді арешту;

• кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді обмеження волі;

• кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців;

• кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді позбавлення волі;

• кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарання у виді довічного позбавлення волі.

Залежно від місця реалізації (установи, на яку покладено виконання покарання) кримінально-виконавча політика, що стосується правового статусу засуджених до покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства, поділяється на:

1) кримінально-виконавчу політику, що реалізується в арештних домах;

2) кримінально-виконавчу політику, що реалізується у кримінально-виконавчих установах:

• відкритого типу (виправних центрах);

• закритого типу (виправних колоніях):

- виправних колоніях мінімального рівня безпеки:

1. з полегшеними умовами тримання;

2. із загальними умовами тримання;

- виправних колоніях середнього рівня безпеки;

- виправних колоніях максимального рівня безпеки;

3) кримінально-виконавчу політику, що реалізується у спеціальних виховних установах (виховних колоніях);

4) кримінально-виконавчу політику, що реалізується на гауптвахтах;

5) кримінально-виконавчу політику, що реалізується у дисциплінарному батальйоні.

Критерієм для класифікації напрямів кримінально-виконавчої політики може служити і строк її дії. Так, Савельєва Е. В. виділяє дов-

гострокову (стратегічну) і поточну кримінально-виконавчу політику. Стратегічна політика знаходить своє відображення і закріплення в нормах Конституції та Кримінально-виконавчого кодексу, а поточна – в поточних змінах кримінально-виконавчого законодавства та в актах про амністію [3].

Слід зазначити, що названі класифікації напрямів кримінально-виконавчої політики не є вичерпними і можуть бути розширені. Водночас напрями кримінально-виконавчої політики можна диференціювати і за іншими критеріями. Це сприятиме глибокому та усесторонньому аналізу змісту кримінально-виконавчої політики України.

1. Фріс П. Л. *Кримінально-правова політика України: дис. ... доктора юрид. наук* : 12.00.08. / Фріс Павло Львович. – К., 2005. – 440 с.
2. Загурський О. Б. *Кримінальна процесуальна політика України: історико-правовий аспект: монографія* / О. Б. Загурський. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2014. – 215 с.
3. Савельєва Е. В. *Уголовно-исполнительная политика* / Е. В. Савельева [Електронний ресурс]. — Режим доступу до док.: http://www.rusnauka.com/20_PRNiT_2007/Pravo/23801.doc.htm

Козич І.В.

«ДОГОВІР» У КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ

Кримінальне право та процес відносяться до публічних галузей права, для яких характерним є домінування імперативного методу регулювання та охорони суспільних відносин. Як зазначено в літературі, перевага імперативного методу над диспозитивним у кримінальному праві знаходить свій прояв у такому: 1) за джерелом походження норми кримінального права є централізованими, тобто похідними від публічної влади, а не від договорів (виділено мною – І.К.) між окремими особами; 2) кримінально-правові норми мають для їхніх адресатів наказовий, авторитарний характер, не допускаючи, як правило, домовленості про інші шляхи врегулювання відносин; 3) наслідки порушення кримінально-правових правил визначаються самим фактом злочину, а не вимогою зацікавленої сторони, позбавленої можливості діяти на власний розсуд [1, с.95].

Водночас не можна стверджувати, що концепція «договору» взагалі не властива реалізації охоронних, регулятивних та превентивних кримінально-правових відносин. В першу чергу, слід враховувати величезний вплив міжнародних договорів на кримінальне законодавство. Згідно з ч.